

ARTA MEDIA

5

Ideo mapping: câteva repere despre arta media

Horea Avram

9

Proto-multimedia pe scenele de teatru interbelice

Cristian Rusu

17

MAFA:RAM.REMX.DADADA.CINEMA.DRN.ETC Media Art Festival Arad

Călin Man & Ileana Selejan

21

ATTEMPTS, FAILURES, TRIALS AND ERRORS Note pe marginea proiectului

de cercetare în artă și tehnologie

Tincuța Heinzl, Ioana Popescu, Octavian Fedorovici, Ionuț Pătrașcu

27

Clujotronic Crearea unei platforme pentru amatorii de artă și tehnologie

Ingo Tegge

31

Atemporal

István Szakáts

39

Festivalul InnerSound

Sabina Ulubeanu

44

DIGITAL:CANVAS

Sharing : pixels : with : creators

Marius Jurcă

48

Îmbătrândind în „noile media” (2.0)

Călin Dan

52

Epidermă și miez. Ipostaze ale corporalității în arta media din România

Dana Catona

PORTOFOLII

58

THE RASOVSKYS/ LUCRĂRI VIDEO

Simona Vilău

EXPOZIȚII ÎN ROMÂNIA

63

Salonul național de artă contemporană, ediție revăzută și adăugită

Pavel Șușară

68

Din Unghiuri Diferite

Simona Vilău

71

O expoziție fără titlu

Călin Dan

73

F.L.O.T.E.s: când pictura respiră energie vitală

Andreea Foanene

76

Pictura lui Gheorghe Pogăncu sau oglinda concavă întunecată

Cătălin Bălescu

81

GALA PREMIILOR UNIUNII ARTIȘTILOR PLASTICI DIN ROMÂNIA 2017

EXPOZIȚII INTERNAȚIONALE

108

ARS ELECTRONICA 2018 | Festival for Art, Technology, and Society.

Error, fake, mistake. Potențialul erorii, între aleatoriu și intenționalitate

Mihaela Kavdanska

114

Montreal BIAN 2018

Dominique Moulon

120

BIENALA BERLIN ediția a 10-a

Rareș Grozea

Georgiana Cojocaru

Valentina Iancu

INTERVIU

135

Constantin Flondor

Interviu de Horea Avram

143

George Sabău: În loc de interviu

George Sabău

148

Alexandru Patatic

Interviu de Horea Avram

156

Alexandru Antik/ Antik Sándor

Interviu de Horea Avram

IN MEMORIAM

164

Geta Brătescu

Adrian Guță

RECENZII

165

Corp, imagine, tehnologie: o poetică

Raluca Oancea (Nestor)

169

NEWSLETTER MNAC

172

INFO ART

MEDIA ART

5

Ideo mapping: a few reference points about media art

Horea Avram

9

Proto-multimedia in Interwar**Theater Scenes**

Cristian Rusu

17

MAFA:RAM.REMX.DADADA.CINEMA.**DRN.ETC** Media Art Festival Arad

Călin Man & Ileana Seleşan

21

ATTEMPTS, FAILURES, TRIALS AND ERRORS Notes on the art and technology research project

Tincuța Heinzl, Ioana Popescu, Octavian Fedorovici, Ionuț Pătrașcu

27

Clujotronic Creating a Platform for Art & Tech Enthusiasts

Ingo Tegge

31

Timeless

István Szakáts

39

The InnerSound Festival

Sabina Ulubeanu

44

DIGITAL:CANVAS**Sharing : pixels : with : creators**

Marius Jurcă

48

Growing Old in the "New Media" (2.0)

Călin Dan

52

Skin and Core. Aspects of Corporeality in Romanian Media Art

Dana Catona

PORTFOLIOS

58

THE RASOVSKYS / VIDEO WORKS

Simona Vilău

EXHIBITIONS IN ROMANIA

63

National Salon for Contemporary Art, revised and enlarged edition

Pavel Șuşară

68

At Different Angles

Simona Vilău

73

F.L.O.T.E.s: When Painting Inhales**Vital Energy**

Andreea Foaenene

76

The Paintings of Gheorghe Pogon or the dark concave mirror

Cătălin Bălescu

81

THE VISUAL ARTISTS'S UNION OF ROMANIA AWARDS 2017**EXHIBITIONS ABROAD**

108

ARS ELECTRONICA 2018 | Festival for Art, Technology, and Society.**Error, Fake, Mistake and the Potential of Erring, Between Randomness and Intentionality**

Mihaela Kavdanska

114

Montreal BIAN 2018

Dominique Moulon

120

BERLIN BIENNIAL 10th edition

Rareș Grozea

Georgiana Cojocar

Valentina Iancu

INTERVIU

135

Constantin Flondor

Interview by Horea Avram

143

George Sabău: In the place of an interview

George Sabău

148

Alexandru Patatic

Interview by Horea Avram

169

NEWSLETTER MNAC

172

INFO ART

Ideo-mapping: câteva repere despre arta media

Text Horea Avram

Prima dificultate atunci când vorbim despre arta media e legată de denumirea însăși. Ce tip de discurs sau expresie artistică reprezintă? Ce fel de abordare și direcție indică? E legată de vreo epocă, sau de vreo zonă culturală anume? Ce știm cu siguranță este că arta media e cu noi de câteva decenii (alții cred că de vreo sută de ani, deja), că se scriu cărți și se fac expoziții sub acest generic, că sunt specializări și departamente în universități care conțin acest termen. Mai știm, totodată, că în arcul său semantic încap (uneori cam la grămadă) manifestări de tip: film experimental, artă video, instalații multimedia, sisteme interactive, imagini prelucrate digital, internet-art, experimente cu sunet, dispozitive și aplicații mobile, Realitate Virtuală, Realitate Augmentată, video-mapping, media socială, CD-Rom, aplicații bazate pe crowd-sourcing și open source, computerizare ubicuă [ubiquitous computing], internetul lucrurilor [Internet of Things] etc. Dar cine poate explica ușor și scurt ce este arta media? Vorba Sfântului Augustin, întrebat fiind cum poate să definească timpul: dacă nu-mi pune nimeni această întrebare, atunci știu ce este timpul. Cam așa stăm și aici. Și totuși, chiar dacă nu se lasă ușor sintetizată în definiții simple de mână, putem stabili câteva repere definitorii despre arta media și acestea sunt legate de trei aspecte: relația cu așa-numita artă mainstream (cea a marilor instituții și expoziții), specificitatea mediului (pe linia deschisă de dezbaterile modernismului) și rolul digitalului (considerat uneori o condiție sine qua non în definirea artei media).

Relația artei media cu zona mainstream a artei e complicată și paradoxală. Pe de o parte, constatăm că marile instituții (Tate, MoMA, Pompidou etc.) întrețin mai degrabă o relație prudentă și distantă față de arta media și găzduiesc rar expoziții dedicate exclusiv acesteia. Apoi, manifestările periodice mari ca Bienala de la Veneția, documenta sau Manifesta, alocă un rol marginal artei media și discursului artistic axat în mod programatic pe tehnologie. Când despre piața de artă nu mai vorbim: fetișizarea obiectului colectibil nu lasă loc subtilităților și imprevizibilității presupuse de lucrările din sfera artei media. Pe de altă parte, putem constata cu toții că arta media, mai exact formele sale de vizualizare cele mai simple, cum ar fi proiecția video one-channel, e prezentă în aproape toate expozițiile, mari sau mici. Artă media e bună, cum ar veni, ca mijloc de expresie, dar nu ca ideologie în sine.

Ideo-mapping: A few reference points about media art

The first difficulty when talking about media art is related to the name itself. What kind of discourse or artistic expression does it stand for? What kind of approach and direction does it embody? Is it related to a time period, or to any particular cultural area? What we know for sure is that media art has stayed with us for decades (some trace it as far back as to a hundred years ago), that books are being written and exhibitions are being made in its name, and that there are specializations and departments in universities devoted to it. We also know that under its semantic arch (sometimes in a bulk), numerous endeavours are carried such as: experimental films, video art, multimedia installations, interactive systems, digital image processing, internet art, sound experiments, mobile devices and applications, Virtual Reality, Augmented Reality, video-mapping, social media, CD-Rom, crowd-sourcing and open source applications, ubiquitous computing, the Internet of Things etc. But who can provide an easy and brief explanation on what media art actually is? In St. Augustine's words, when being asked how can we define time: "if no one addressed this question to me, then I would know what time is". That's how things look like in this case as well. And yet, even if it is difficult to capture it in an easy-to-follow definition, one can infer some defining landmarks of media art, which usually boil down to three aspects: the relationship with the so-called mainstream art (the art of major institutions and exhibitions), the medium specificity (following the pathlines opened by modernism) and the role of the digital (sometimes considered a sine qua non/requisite in the definition of media art).

The relationship between media art with the mainstream is complicated and paradoxical. On the one hand, we find that established institutions (Tate, MoMA, Pompidou etc.) tend to maintain a prudent and distant relationship to media art and rarely host exhibitions devoted exclusively to it. At the same time, big budget, art events such as the Venice Biennial, documenta or Manifesta, assign a marginal role to media art and to artistic discourse that advances a programmatic focus on technology. Not to mention the art market with its fetishism over collectable objects that leaves no room for the subtlety and the unpredictability of media artworks.

On the other hand, we can easily find media art in almost all small or large-scale exhibitions, most often in its simplest form, as a one-channel video projection. Media art seems

Proto-multimedia pe scenele de teatru interbelice

Text Cristian Rusu

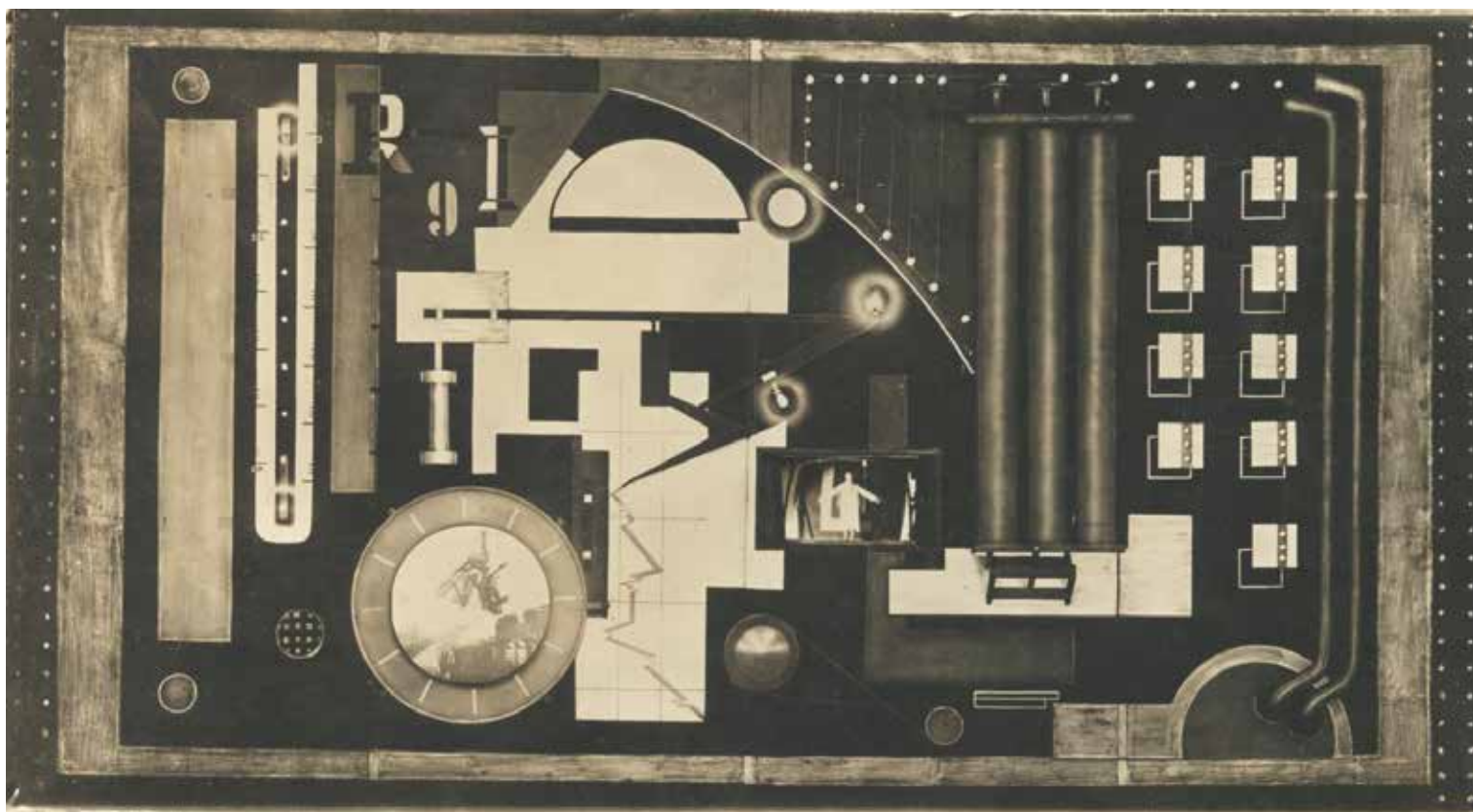
„Este absolut ridicolă afirmația că actorul nu ar putea să joace în fața imaginii cinematografice, întrucât suprafața plană a ecranului ar fi în contradicție cu plasticitatea jocului său. [...] Eu însă n-am putut să pricep niciodată cu ce se deosebește suprafața plană a filmului de suprafața plană a vechilor culise pictate, sau a fundalului de decor.”^[1]

(Erwin Piscator)

Proto-multimedia in Interwar Theater Scenes

„It's absolutely ridiculous to say that the actor can't perform in front of the moving image because the flat surface of the screen would be in contradiction with his play. [...] I however could never figure out how the flat surface of the film is any different from the flat surface of the old painted stages or backdrops.”^[1]

(Erwin Piscator)

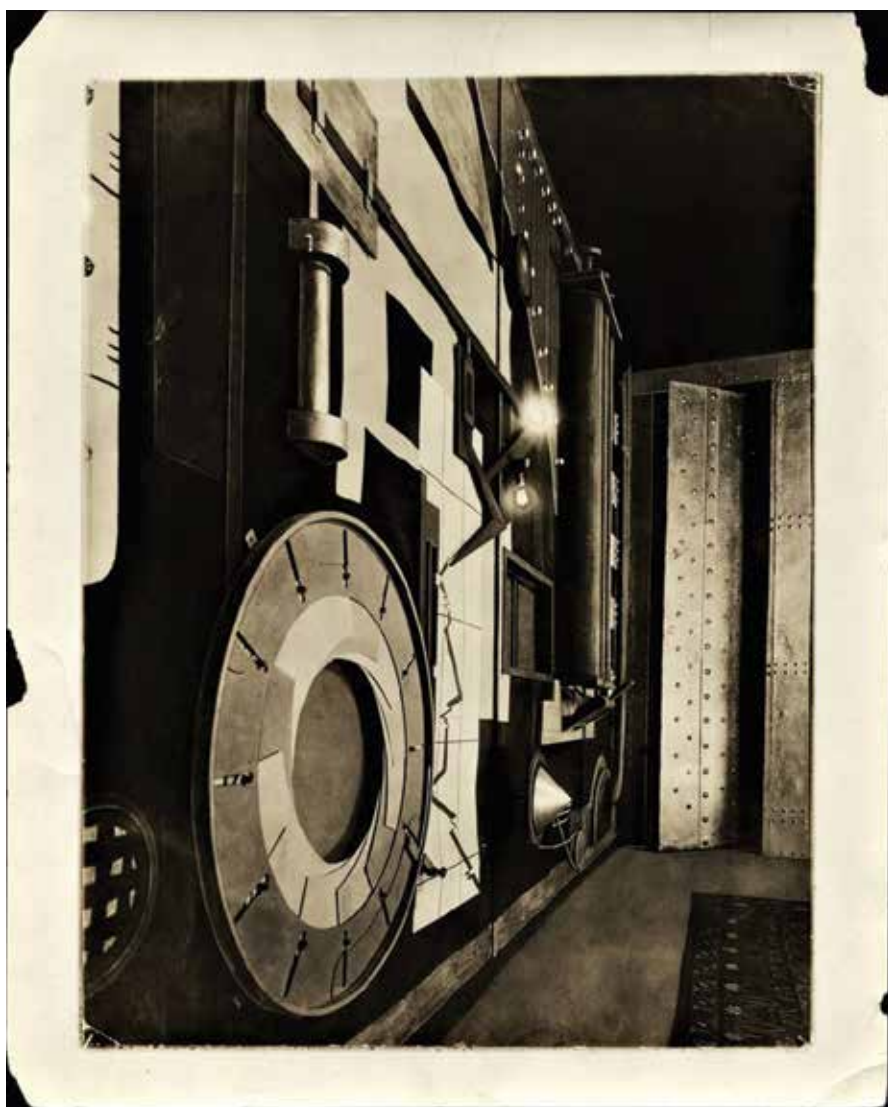

Frederick Kiesler, *W.U.R.*, de K. Capek, Berlin, 1923.
Frederick Kiesler, *W.U.R.*, de K. Capek, Berlin, 1923.

1. Erwin Piscator, *Teatrul politic*, București, Editura Politică, 1966, p. 182.

1. Erwin Piscator, *Political Theater*, Bucharest, Editura Politică Publishing House, 1966, p. 182.

În aprilie 1923 regizorul de teatru și film Serghei Eisenstein realizează poate cea mai „personală” intervenție cinematografică: el a integrat în montarea sa cu *Destulă prostie în fiecare înțelept* a lui Ostrovsky un fragment de film de sine stătător, filmat special pentru această producție, numit *Jurnalul lui Glumov*, în finalul căruia însuși Eisenstein, filmat, saluta publicul printr-o plecăciune chiar la aplauzele publicului spectator. A fost primul său film, turnat într-o singură zi. Eisenstein a făcut o serie de notații legate de montarea acestui text, rezultând eseu de notorietate *Montajul de atracții* (1923), în care descrie dialectica regizorală a realizării unei alcătuirii scenice în teatru și realizarea montajului în arta filmului, domeniu pe care l-a revoluționat ulterior.

Frederick Kiesler, *W.U.R.*, de K. Capek, Berlin, 1923.
Frederick Kiesler, *W.U.R.*, de K. Capek, Berlin, 1923.

Janovics Jenő^[5] showed the comedy *Moving Pictures* (Mozgó fényképek), into which he inserted pre-filmed shots bought or borrowed from Budapest. In the German Empire the first showing of a film on a stage was in Hamburg, in 1911, in Wolf Brothers cabaret. In 1913 Filippo Tommaso Marinetti, in his manifesto *Variety Theater* already notes the use of this medium in the variety theater. The assumption that the use of projections was not an isolated phenomenon is credible, as the author emphasizes details: “The Variety Theater is unique today in its use of the cinema, which enriches it with an incalculable number of visions and otherwise unrealizable spectacles (battles, riots, horse races, automobile and airplane meets, trips, voyages, depths of the city, the countryside, oceans, and skies).”^[6]

But the true pioneers of the programmatic use of film in theater must be sought in the Soviet Union. In 1919 Vladimir Gardin edits with his students in Moscow *The Iron Heel*, after Jack London’s novel, in which montage of film fragments you had the same actors playing on the stage. In 1922 Grigori Kozintsev and Leonid Trauberg from the Factory of the Eccentric Actor used for their montage of Gogol’s *Marriage* fragments from a short Chaplin film, where, at the end of the screening, a Chaplin lookalike would somersault from the screen right onto the stage.^[7] In the 1920s Meyerhold was also attracted by film and its integration into a theater scene in order to augment its propaganda power – as he did in the show *The Earth in Turmoil* (1923). This belief of Meyerhold’s in the power of a film screening as part of a theater production bears some striking resemblances with Piscator’s ideas on the same topic (written and published after 1923).

In 1923 theater director Sergei Eisenstein produces perhaps his most “personal” movie intervention: he integrated in his production of Ostrovsky’s *Enough Stupidity in Every Wise Man* a self-standing fragment, shot especially for this production, called *Glumov’s Diary*, at the end of which Eisenstein himself (recorded) bows before

5. Jenő Janovics (1872-1945) was an actor, film and theater director, scriptwriter, founder of Corvin Film studios in Cluj (1913).
6. F.T. Marinetti, “The Variety Theater,” in *Umbro Apollonio* (ed.), *Futurist Manifestos* (Tate Publishing, 2009), p. 126.
7. Thomas Tode, op.cit., p. 18.

MAFA:RAM.REMX.DADADA. CINEMA.DRN.ETC

Media Art Festival Arad

Text Călin Man & Ileana Selejan

Media Art Festival Arad

Media Art Festival Arad este un proiect kinema ikon finanțat de Primăria Arad/
Centrul Municipal de Cultură Arad în colaborare cu :BARIL și APA.
Curatori: Călin Man și Ileana Selejan

Dacă în toamna anului 2018, un turist și-ar pune în gând să traverseze bulevardul central al orașului Arad, în dreptul Palatului Neuman, cu dorința de a ajunge la Palatul Cultural, ar trebui să aștepte la semafor culoarea verde, timp în care ar privi în față clădirea Primăriei, a Camerei de Comerț, în dreapta, în depărtare, poate teatrul și în stânga palatul Cenad și un pic din Biserica Roșie ascunsă parcă într-un pâlcc de copaci care lasă impresia că orașul își arată granița chiar la kilometrul zero. Dacă turistul nostru se află în oraș din întâmplare sau dinadins dar e bine informat, noi știm că prezența lui la semafor este datorată vizitei pe care o va fi făcut la Muzeul de Artă care se află, în acest moment al vorbirii, în spate, la capătul străzii Horea, cea mai frumoasă stradă din lume, care leagă cele două locații kinema ikon: sala proprie de expoziții de la Muzeul de Artă tocmai pomenit și sediul central (atelier de design greu, Wunderkammer, HQ etc.) de la Palatul Cultural (sau mai bine zis, de la muzeul din Parcul copiilor) – *easy like Sunday morning...* Am făcut acest scurt excurs ca pretext pentru a aduce în povestire skepsisul principal al demersului numit MAFA: așa cum nu vom ști niciodată de câți *tili* am avea nevoie ca să fim subtili, nu vom ști

cu exactitate nici de câți artiști au nevoie doi curatori să pună în mișcare un festival și nici care ar fi spațiul ideal pentru un astfel de demers. Prin urmare, Media Art Festival Arad a pornit ca un experiment care și-a propus, la fiecare ediție, să paraziteze câte un spațiu public: muzeu de artă, mall, cinematograful, muzeu de științele naturii și bineînțeles, în edițiile viitoare va parazita spațiul virtual. •

MAFA5 De Rerum Natura.

MAFA:RAM.REMX. DADADA.CINEMA. DRN.ETC

Media Art Festival Arad

Media Art Festival Arad

Media Art Festival Arad is a kinema ikon project financed by Primăria Arad/
Centrul Municipal de Cultură Arad in collaboration with:
BARIL and APA.
Curators: Călin Man and Ileana Selejan

If in the autumn of 2018 a tourist would decide to cross the central boulevard of Arad, located by Neuman Palace, with the intention of getting to the Cultural Palace, they would have to wait for the green light at the crossing, during which time they would see before them the town hall, the chamber of commerce to the right, perhaps the theater, a bit more to the back, while to the left they'd see Cenad Palace and a section of the Red Church, hidden behind trees, giving the impression that the city's border is the kilometer zero. If our tourist finds themselves in the city by chance but is well-informed, we of course know that their presence before the traffic light is explained by the visit they will have made to the Art Museum, which stands, at the present moment, behind, at the end of Horea street – the most beautiful street in the world – which connects the two spaces of kinema ikon: their own exhibition room of the aforementioned Art Museum and their HQ (design studio, Wunderkammer, etc.) in the Cultural Palace (or, rather, in the museum from the children's park) – *easy like Sunday morning...* I took this short excursion as a pretext to introduce the main idea of the MAFA project into the story: as we will never know how long one must stand *under* to be under-stood, we will never know exactly how many artists two curators need to create a festival, nor what kind of space would be ideal for such an event. •

M.A.F.A.1: R.A.M

Random Access Memory

year: 2014

spaces: Arad Art Museum

media: photography, video installations, audio, net.art

motto: "any byte of memory can be accessed without touching the preceding bytes"

ATTEMPTS, FAILURES, TRIALS AND ERRORS

Note pe marginea
proiectului de cercetare
în artă și tehnologie

Text Tincuța Heinzl, Ioana Popescu,
Octavian Fedorovici, Ionuț Pătrașcu

ATTEMPTS, FAILURES, TRIALS AND ERRORS

Proiect inițat de: Tincuța Heinzl și Hillevi Munthe

Contribuții: Teresa Almeida, Beam, Anca Băduț, Anna Biro, Shih Wei Chieh, Kate Sicchio & Camille Baker, Dizainăr, Renata Gai, Maria Paulina Gutiérrez, Tincuța Heinzl, Shary Kock, Aline Martinez Santos, Afroditi Psarra, Annette Schmid & Veerle Pennock, Zoran Popovici, Natacha Roussel, Vitalii Shupliak, Giulia Tomasello, Pauline Vierne, ZEST Collective.

Contribuții online de: Maria Jose Rios Araya, Alberto Varet Pascual, Carloalberto Treccani, Lara Knutson, Isu Choi, Jared Griffiths & Laura Keogh, Tudor Ciurescu etc.

Websiteul proiectului: <http://trials-and-errors.com>

Design expozițional: Zest Collective, Bucharest

ATTEMPTS, FAILURES, TRIALS AND ERRORS

Notes on art
and technology
research project

ATTEMPTS, FAILURES, TRIALS AND ERRORS

Project initiated by: Tincuța Heinzl and Hillevi Munthe

On-site contributions by: Teresa Almeida, Beam, Anca Băduț, Anna Biro, Shih Wei Chieh, Kate Sicchio & Camille Baker, Dizainăr, Renata Gai, Maria Paulina Gutiérrez, Tincuța Heinzl, Shary Kock, Aline Martinez Santos, Afroditi Psarra, Annette Schmid & Veerle Pennock, Zoran Popovici, Natacha Roussel, Vitalii Shupliak, Giulia Tomasello, Pauline Vierne, ZEST Collective.

On-line contributions by: Maria Jose Rios Araya, Alberto Varet Pascual, Carloalberto Treccani, Lara Knutson, Isu Choi, Jared Griffiths & Laura Keogh, Tudor Ciurescu etc.

Project's website: <http://trials-and-errors.com>

Exhibition design: Zest Collective, Bucharest

Scurtă prezentare a conceptului general al proiectului

Lansat în 2017, în cadrul festivalului *Piksel* din Bergen, Norvegia, proiectul *Attempts, Failures, Trails and Errors* și-a propus să abordeze istoria textilelor electronice din prisma unor proiecte mai puțin cunoscute ori expuse: cele care au eșuat sau care nu au funcționat. Evenimentul principal a constat într-o expoziție care a adunat astfel de proiecte printr-un call pentru testări de dezvoltare de produs respinse or nefuncționale, proiectări sau prototipări greșite ori redundante, articole științifice respinse, bug-uri de programare sau de protocol, sau cele care întâmpină probleme de etică. S-au admis și inclus peste treizeci de proiecte într-o expoziție găzduită de Salonul de Proiecte din București și de Kibla Portal din Maribor, Slovenia. Întregit de prezența unor artiști români locali precum Dizainăr, Zoran Popovici, Zest Collective și Anca Băduț, proiectul a expus erori de producție, cum ar fi sincronizarea proastă, defecțiuni în ceea ce privește materialul ori tehnicile folosite, lipsa infrastructurii instituționale; fiecare proiect a avut un motiv specific pentru care nu s-a potrivit cu lungul șir de interacțiuni umane, mereu în schimbare, iar aceste motive reprezintă breșa prin care se poate întrevădea o perspectivă mai largă.

Scopul proiectului a fost unul dublu: în primul rând, acela de promova istoria domeniului emergent al textilelor electronice și al dispozitivelor purtabile dintr-o perspectivă mai puțin cunoscută publicului – aceea a încercărilor nu foarte reușite; și în al doilea să dezvolte un punct de vedere critic la adresa boomului tehnologic de astăzi și a desuetudinii inovației determinate de „prototyping-ul fast food”, „publish or perish” și „a competiției dintre start-up-uri”. În acest mod, proiectul a îmbrățișat o

Short presentation of the project's general concept

Launched in 2017 in the frame of *Piksel* Festival in Bergen, Norway, the project *Attempts, Failures, Trails and Errors* aimed to investigate the history of electronic textiles through the lens of less-known and rarely exhibited projects: the ones that were failed and non-working. The main event was an exhibition which collected such projects following a call for failed and rejected product development attempts, trials, mistaken or overstepped products and prototypes, non-working artworks and prototypes, rejected scientific papers and projects, code and protocol bugs, encountered ethical issues. More than thirty projects were received and presented in a touring exhibition that was also hosted at Salonul de Proiecte in Bucharest and at Kibla Portal in Maribor, Slovenia. Enriched with a few local (Romanian) projects from Dizainăr, Zoran Popovici, Zest Collective and Anca Băduț, the collection showed either failed production issues, bad timing, material/technology flaws or lack of institutional infrastruc-

Clujotronic

Crearea unei platforme pentru amatorii de artă și tehnologie

Text Ingo Tegge

Clujotronic

Creating a Platform for Art & Tech Enthusiasts

Performance-ul lui Alex Augier *Nybble* în timpul deschiderii festivalului. Credite foto: Marius Neag.

Alex Augier's performance *Nybble* during the festival's opening. Photo credits: Marius Neag.

Introducere

Arta și tehnologia sunt două domenii care s-au împletit armonios cu multe ocazii – sub forma lucrărilor digitale de artă, gadget-urilor cu design artistic sau antrenării tehnologiei în activități culturale precum introducerea aplicațiilor de realitate augmentată în muzee. Este mult mai dificil însă să îi aduci laolaltă pe „nativii” acestor două domenii. Actorii culturali și experții în tech frecventează adesea cercuri sociale distincte, au activități diferite și vorbesc un jargon diferit. Festivalul de artă electronică *Clujotronic*, organizat

Introduction

Art and technology are two domains that have been intertwined harmoniously on many occasions – in the form of digital artworks, artistically designed tech gadgets, or new modes of engaging in cultural activities like augmented reality applications for museums. It is much more demanding, however, to bring together the

Cartografiere în curtea muzeului de artă.
Credite foto: Marius Neag.

Mapping in the courtyard of the art museum.
Photo credits: Marius Neag.

Concept

Organizatorii *Clujotronic* consideră că inovația și creativitatea adevărate necesită diversitate și funcționează cel mai bine în medii care aduc laolaltă persoane din mai multe domenii. Astfel, festivalul funcționează atât ca o expunere de noi idei și concepte cât și ca o platformă de schimb și inspirație, fără efectele limitative ale unui eveniment sponsorizat de o corporație, cu scopuri bine definite și producătoare de profit. Acest lucru e în concordanță cu o afirmație a actualului comisar european pentru cercetare, știință și inovație: „Cred că cu toții ne apropiem de promisiunea că în viitor inovația se va afla la intersecția artelor cu știința.” (Carlos Moedas, 2015)

În fiecare an, *Clujotronic* oferă un program pe durata a trei-patru zile ce cuprinde mai multe evenimente și este deschis publicului larg, cu un focus pe membrii scenei tech și ai comunității artistice. Pe parcursul unei zile, vizitatorii pot vizita expoziția festivalului, ce cuprinde instalații interactive și jocuri video independente. Au loc de asemenea ateliere pentru participanții înregistrați, precum și o competiție anuală pentru dezvoltarea de jocuri electronice. Programul de seară începe de obicei cu o serie de discuții pe teme legate de festival. După aceea au loc performance-uri și concerte, de la spectacole foarte experimentale la începutul serii, la spectacole mai dansabile și accesibile noaptea.

inspiration without the limiting effects of a corporate-sponsored event with clearly defined, revenue-generating goals. This is in accordance with a statement by the current Commissioner for Research, Science and Innovation of the European Union: “I think that more and more we all understand that innovation in the future will be on the intersection of arts and sciences.” (Carlos Moedas, 2015)

Every year, *Clujotronic* offers a program over three to four days that consists of several events and is open to the general public, with a focus on members of the tech scene and the art community. During the day, visitors can experience the festival’s exhibition, which consists of

Atemporal

Text István Szakáts

Timeless

AltArt, imagini din expoziții și acțiuni.
AltArt, images from exhibitions and interventions.

Festivalul InnerSound

Text Sabina Ulubeanu

InnerSound Festival

Irinel Anghel, *All about Arachneea*, 2013. Performance InnerSound, 2013. Credite foto: Sabina Ulubeanu.

Irinel Anghel, *All about Arachneea*, 2013. Performance InnerSound, 2013. Photo credits: Sabina Ulubeanu.

Dacă am vrea să caracterizăm „oficial” festivalul *InnerSound*, am spune că este singurul eveniment independent din România dedicat muzicii contemporane în relație cu artele vizuale, în diversele ei forme de exprimare: film mut nou, instalații multimedia, live visuals, foto, performance art, diverse forme de artă interactivă. În același timp, susține utilizarea noilor tehnologii în artă, conceptele crossover și folosirea spațiilor neconvenționale, aducând împreună artiști de muzică clasică recunoscuți internațional și artiști specializați în fenomenul contemporan, în alăturări surprinzătoare.

O descriere subiectivă, din perspectiva echipei din spatele evenimentului, ar suna un pic altfel. Pentru noi, *InnerSound* este un loc ușor fantastic unde timpul și spațiul se transformă de la un eveniment la altul, plin de căldură, energie și umor, o poartă către imaginația celor mai curajoși compozitori, interpreți și artiști vizuali ai momentului. Iată de ce, pe lângă

If we wanted to give an “official” summary of *InnerSound* festival, we’d say that it’s the only independent event in Romania dedicated to contemporary music in relation to the visual arts in its broad gamut of media: new silent film, multimedia installations, live visuals, photography, performance art, and various kinds of interactive art. At the same time it means supporting the use of new technologies in art, crossover concepts, and the use of unconventional spaces, bringing together world-renown classical musicians and artists interested in contemporary phenomena, with some surprising juxtapositions.

Cătălin Crețu și Mihaela Kavdanska, *InnerDust*, 2012. Instalație interactivă, InnerSound Festival, 2012. Credite foto: Mihai Cucu.
Cătălin Crețu and Mihaela Kavdanska, *InnerDust*, 2012. Interactive installation, InnerSound Festival, 2012. Photo credits: Mihai Cucu.

derivat din structurile muzicale: ritm, melodie, tempo, formați etc. Conceptul performance-ului *The Orchestra of Speech* explorează relația dintre muzică și discurs, în special muzica improvizată și conversația de zi cu zi. Atenția cade nu pe ce spui, ci pe felul în care o spui – intonație, tempo, ritm, dinamică și capacitatea vocii de a contribui la formarea discursului. Toate elementele care dau specificitate discursului, atrag atenția asupra lucrurilor importante și oferă cheia interpretării mesajului și în același timp toate au o anumită muzicalitate. Conversațiile sunt legate cumva de muzica improvizată, ambele implică o negociere continuă a conținutului și direcției, o interpretare a intențiilor prin multe mecanisme asemănătoare. Artistul a dezvoltat o orchestră metaforică, un instrument muzical pe baza unui soft care analizează, abstractizează și orchestrează muzical elemente de discurs în timp real. Colecțiile de diferite discursuri înregistrate sunt analizate, procesate și cântate prin același sistem. Este un fel dadaist de recunoaștere și interpretare a discursului, o modalitate de a găsi un meta-dialog între muzică și discurs.

Nu putem încheia fără a menționa câteva din problemele cu care se confruntă organizatorii unui festival de muzică contemporană ce doresc să introducă artele vizuale și noile tehnologii în relație cu arta sunetelor. Am învățat că Bucureștiul se confruntă cu lipsa unor spații adecvate pentru producții de muzică și artă contemporană, cu lipsa echipamentelor tehnice în puținele săli accesibile și cu lipsa personalului instruit din aceste spații. Rezolvarea vine închiriind echipament și angajând personal tehnic, însă aceste lipsuri contribuie din plin la precaritatea în care se scaldă sectorul cultural independent: eforturile și resursele materiale se îndreaptă prea mult spre rezolvarea acestei probleme în detrimentul altor laturi ale organizării unui eveniment.

Continuăm însă demersul nostru fiind încurajați de feedback-ul participanților, de necesitatea deschiderii către un alt Univers, fiecare dintre participanți plecând de la InnerSound cu dorința de a colabora mai mult, mai intens cu celelalte domenii artistice. •

constantly redefined and amplifies its presence. The development of technology has democratized access to the mysteries of sound, but it has not annulled its appeal. Sound is becoming increasingly independent, trying to detach itself from any single definition. The effect of the closed interval becomes blurred. Matei Bejenaru, Marius Jurcă, Gabriel Kelemen, Svetlana Maras, Livia Mateiaș, Minim (Diana Dulgheru), Syntax (Laurian Bardoș), and Ioana Vreme bracket this interval with social or scientific descriptions. Interactivity or contemplation.”

The creative workshop series continued in 2016 with two added components: drawn-on 16mm film and a workshop for children where they got to explore sound in its manifold aspects, both workshop working with analog tech (the recordings at the Kids Workshop were on tapes, for instance) in Berlin fashion, which is where the two trainers, Klara Ravat and Luka Ivanovic, work, a generous space both for new and old media.

The 2018 edition of InnerSound New Arts Festival proposed, for its opening, an evening dedicated mostly to encounters of art and technology. The 100 Years of Romanian Sounds competition challenged musicians of various orientations to produce electronic pieces inspired by works of local composers. The contest was addressed to anybody interested in electronic sound in its various forms: experimental, techno, podcast, classical, field recordings, etc. The jury,

DIGITAL:CANVAS\ Sharing : pixels : with : creators

Text Marius Jurca

Sharing pixels with creators este motto-ul platformei DIGITAL:CANVAS\, o platformă dedicată artei digitale și artiștilor care utilizează pixelii ca formă de exprimare artistică. Platforma este activă începând cu luna ianuarie 2018 și a apărut la inițiativa lui Marius Jurca și a Lievei Mateiaș, doi artiști timișoreni pasionați de artă, știință și tehnologie.

Activitatea platformei se desfășoară în spațiul studioului *artouching* din Timișoara. Un spațiu alternativ neconvențional dotat cu diverse echipamente hardware precum proiectoare, monitoare tactile, televizoare smart, tablete, lumini ambientale etc. Accesul la platformă se face pe bază de invitație, prin participare la open call sau prin depunere individuală de proiect. Evenimentele expoziționale susținute în cadrul platformei sunt în format *One Day Show* (ODS), accentul fiind pus pe valorificarea timpului, a spațiului și a resurselor disponibile.

DIGITAL:CANVAS\ Sharing : pixels : with : creators

Sharing pixels with creators is the motto of the platform DIGITAL:CANVAS\, a platform dedicated to digital art and artists who use pixels as tool of artistic expression. The platform has been active since January 2018 and is the brainchild of Marius Jurca and Livia Mateiaș, two artists from Timișoara passionate about art, science, and technology.

The platform's activity happens in the space of *artouching* studio in Timișoara, an alternative, unconventional space equipped with various pieces of hardware, among which beamers, touchscreens, smart TVs, tablets, ambient lighting,

Îmbătrânind în „noile media” (2.0)

Text Călin Dan

Am scris de atâtea ori (mulțumesc Geert Lovink) despre cariera mea eșuată de artist „new media”, încât mă voi rezuma, în momentul de față, la a stabili o cronologie a evenimentelor și a înșirui o serie de nume. Ultima întreprindere este exact ceea ce pare: o enumerație de nume ce poate fi verificată pe INTERNET. Îi sfătuiesc pe cititorii mei să facă exact acest pas – să verifice împrejurările și numele de aici și să-și ia mai multă informație decât aș putea eu aduce în tirada de față.

Din moment ce l-am menționat deja pe Geert, permiteți-mi să încep prin a spune că, fără sosirea lui în București la începutul anilor 90, istoria noilor media din România ar fi fost probabil diferită având, cu siguranță, o dezvoltare mult mai lentă. El ne-a familiarizat cu nume stranii precum Mediamatic (revistă la care a și contribuit), Adilkno („Agenția pentru diseminarea informației ilegale”/ The Agency for the Dissemination of Illegal Knowledge, un colectiv de teoreticieni și activiști alături de care propunea un tip de scriere fără precedent și pe care l-aș defini drept anarcho-media), Montevideo (una dintre primele colecții de artă video cu relevanță globală) și, bineînțeles, conferința „Next 5 minutes” despre tactical-media, un concept inventat după difuzarea la televizor a revoluției de la București din 22 decembrie 1989.

Primele vizite ale lui Geert au fost animate tocmai de acest eveniment media fără precedent, o confirmare sângeroasă și insidioasă a noțiunii de „Global Village” propus de McLuhan.

Pentru majoritatea participanților, prima ediție a conferinței „Next 5 minutes” (ianuarie 1993) a fost un festin al dezbaterilor, discuțiilor, băutelor și fumatului. Acolo am întâlnit, pentru prima dată, o versiune amuzantă și ireverențioasă a lui Andrei Ujică, care i-a scandalizat pe vechii dizidenți ai regimului Ceaușescu, precum Sorin Alexandrescu, prin lucrarea Videograma unei revoluții, realizată împreună cu Harun Farocki, probabil cea mai profetică imagine a ceea ce urma să devină România în viitorul apropiat; și un model nerecunoscut pentru așa-zisul nou val al cinematografului locale, apărut după aproximativ 20 de ani. Tot acolo i-am întâlnit pentru prima dată pe Marilouise și Arthur Kroker, celebrul cuplu de teoreticieni și academicieni canadieni, autori – împreună sau separat – ai unor cărți notabile cum ar fi *Panic Encyclopedia: Ghidul definitiv al scenei postmoderne*; *SPASM: realitatea virtuală, muzica Android și trupul electric*, *Hăcuind viitorul*, *Bărbatul isteric* sau *Cel de pe urmă sex*.

Growing Old in the “New Media” (2.0)

I have written so many times (thank you Geert, Lovink) about my failed career as a new media artist, that I will now restrain this to a mere chronology of events and to some name-dropping. The last is no more what it was, since anything can be double checked on the INTERNET. And this is actually what I would encourage my potential readers to double-check the facts and check the names and learn from that a lot more than from my own ranting.

And since I already mentioned Geert, let me begin by saying that without his arrival in Bucharest in the early 90s, the history of new media in Romania would have been probably different, and certainly slower to develop. He brought with him mysterious names as Mediamatic (the magazine to which he was contributing), Adilkno (Agency for the Dissemination of Illegal Knowledge, the group of theoreticians and activists with whom he was writing in an unprecedented format that I would define as anarcho-media), Montevideo (one of the first ever collections of video art with global relevance), and of course the “Next 5 Minutes” conference on tactical media, a concept coined in the aftermath of the TV Revolution, broadcasted on December 22 1989 and the following days, from Bucharest. Geert’s first visits were triggered precisely by this unique media event, a bloody and perverse confirmation of the Global Village concept launched by McLuhan.

The first edition of the “Next 5 Minutes” (January 1993) was a feast of debates, chatting, drinking and smoking dope for most of the participants. There I met for the first time a funny and cynical Andrei Ujica, who dismayed old resistants to the Ceaușescu regime, like Sorin Alexandrescu,

Călin Dan, artist-in-residence, V2_, Lab for the Unstable Media, 1998. © V2_ Lab for the Unstable Media.

Călin Dan, artist-in-residence, V2_, Lab for the Unstable Media, 1998. © V2_ Lab for the Unstable Media.

Bruce Sterling, un scriitor de renume internațional și un orator dat naibii, a fost purtat de colo-colo ca pe un trofeu – omul a inventat, la urma urmei, cyberpunkul, sub-gen sci-fi (împreună cu William Gibson, care însă nu a fost prezent).

Mediul cel mai oportun al conferinței „N5M 1” (descriș în literatura ulterioară drept „singura ediție de dinaintea apariției internetului”) a fost radioul. Radioul pirat, desigur. Pentru interviuri, am fost târâți în mijlocul nopții în locuri de difuzare neobișnuite. Cel mai bine îmi amintesc un studio (Radio Patapoe) găzduit în camera de siguranță a unei foste bănci, probabil datorită impresiei lășate de ușa de metal de la intrare, înaltă de un metru. Dispozitivele de înregistrare audio erau asemănătoare camerelor selfie ale telefoanelor de astăzi. Toți participanții conferinței au avut câte

with his and Harun Farocki’s *Videogramme einer Revolution*, probably the most prophetic image of what Romania will be for the next foreseeable future; and also an unacknowledged model for the so-called “nouvelle vague” of local cinema, some 20 years later. Also there I met for the first time Marilouise and Arthur Kroker, the famous couple of Canadian theoreticians and academics, authors together and separately of seminal books like *Panic Encyclopedia: The Definitive Guide to the Postmodern Scene*; *SPASM: Virtual reality, Android Music, and Electric Flesh*, *Hacking the Future*, *The Hysterical Male*, or *The Last Sex*.

Bruce Sterling, a world famous writer, and one hell of a guest speaker, was carried around like a trophy – the man invented after all, the cyberpunk sci-fi sub-genre (together with William Gibson, not present).

The most relevant medium of the “N5M 1” conference (described in later literature as “the only edition before the internet”) was radio. Pirate radio, of course. We were dragged during the night to strange broadcasting locations, for interviews. I remember best one studio (Radio Patapoe) hosted in the safe room of a former bank, probably due to the impression the one meter thick metal door made on me. Audio recorders were like today’s selfie-mobile phones, everybody in the conference had one and everybody was interviewing everybody else for some mysterious dissemination purposes.

Less than a year later, I was back in the Netherlands, working for the Triple X art festival. The organizers were part of the same scene of illegal squatters, techies interested in any new media development and anarcho-leftists with more or less clear political stances, a scene that profiled in the 90s the Netherlands and Amsterdam in particular as a complex hub of development and simultaneous criticism of the INTERNET. The Triple X festival defined itself as a mix of visual and media art, and thus they could not miss the advent of the INTERNET. While in the office, I was struggling with a Macintosh II, we were able to provide the visitors with a full WebCrawler experience on larger monitors, accessed from mobile consoles set on wheels, wired to the computers with long cables, so that one could type from 10 meters distance one’s search of the World Wide Web (how it was called then, religiously). Things could not get any cooler than that.

One step later; in the beginning of 1995, while I was working at Künstlerhaus Bethanien, the

Epidermă și miez. Ipostaze ale corporalității în arta media din România

Text Dana Catona

Skin and Core. Aspects of Corporeality in Romanian Media Art

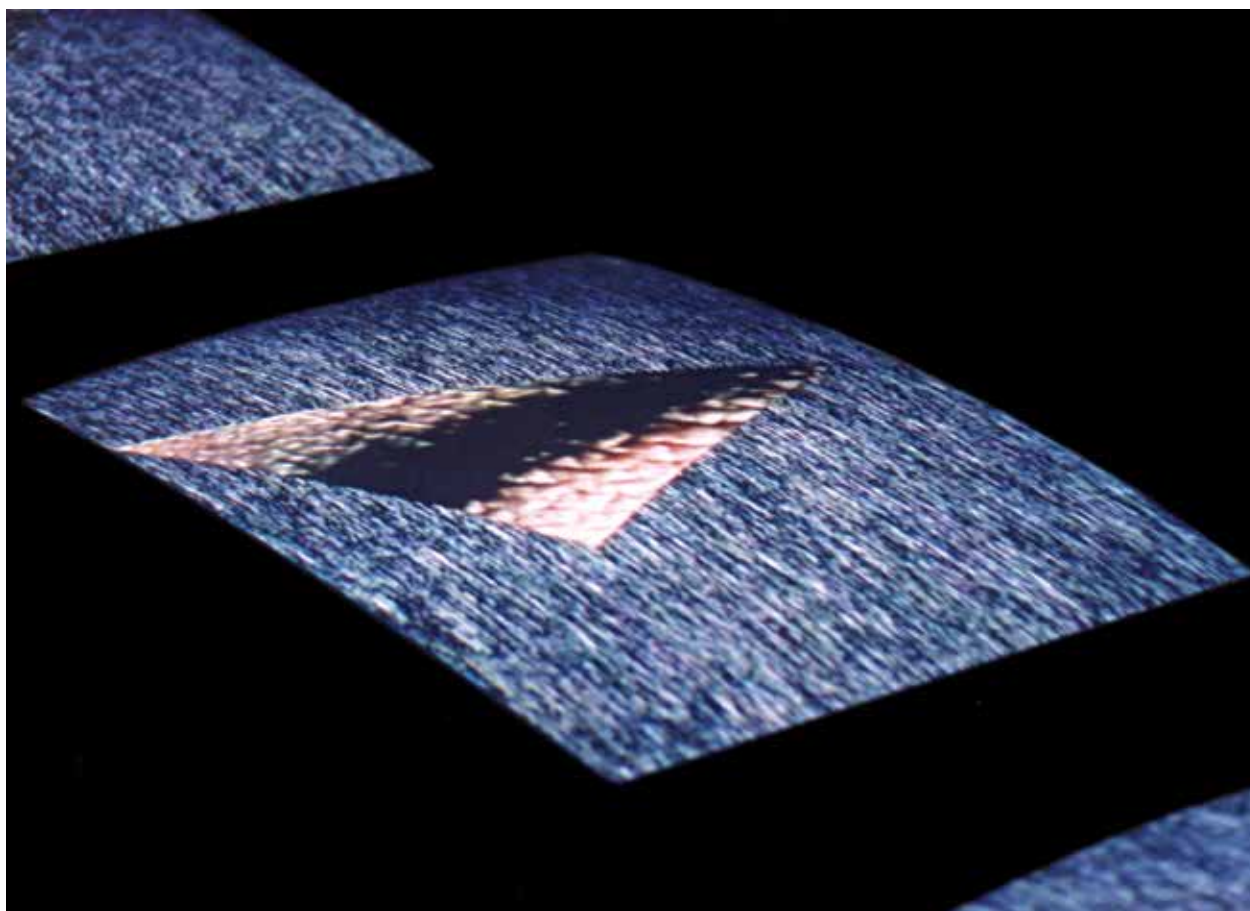

Alexandru Patatic, *Step to... Word*, 1997. Imagine din catalog. Credite foto: ICC.

Alexandru Patatic, *Step to... Word*, 1997. Image from the catalogue. Photo credits: ICC.

Ipostazierea subiectului corpului în arta media din România vine să prelungească interesul manifestat încă în acțiunile experimentale și performative din anii '80 ale lui Ștefan Bertalan și a Grupării Sigma, Ion Grigorescu sau Paul Neagu. Dacă în anii comunismului aceste acțiuni aveau loc mai mult sau mai puțin ferit de cenzura comunistă (vezi seria de fotografii care documentează performanțele lui Ion Grigorescu din propriul apartament, sau acțiunea lui Alexandru Antik, *Visul n-a pierit*, Sibiu, din 1986, desfășurată în pivnița farmaciei din Sibiu), după anii '90, accesul la tehnologie, și, deopotrivă, ieșirea din îngrădirile ideologice impuse până

An analysis of the aspects of the topic of the body in Romanian media art comes as an extension to a still-present interest in the experimental and performance actions from the '80s by Ștefan Bertalan and the Sigma group, Ion Grigorescu, or Paul Neagu. If during the communist years these actions took place more or less sheltered from communist censorship (see the photo series documenting Ion Grigorescu's apartment

Sorin Vreme, *Autoportret la 30 de ani*, 1993. Credite foto: Sorin Vreme.
 Sorin Vreme, *Self-portrait at 30*, 1993. Photo credits: Sorin Vreme.

autoportretizare, dezvoltate până atunci în lucrări ca *Zâmbetul* (1978) sau *Către alb* – autoportret în 7 secvențe (1975). În *Earth Cake* (1992) Geta Brătescu colaborează cu Alexandru Solomon, într-un film în care artista își acoperă fața cu o folie argintie, mănâncă pământ, practicând o serie de gesturi de expresie ritualică.

Începând tot cu perioada anilor '90 asistăm la o extindere a subiectului corpului în multiple direcții, de la corpul văzut ca un motiv de abordare a mitologiei personale (Sorin Vreme, *Autoportret la 30 de ani*, videoinstalație în cadrul expoziției *Ex Oriente Lux*, București, 1993), până la instrumentalizarea vizitatorului care acționează ca stimul pentru funcționarea instalației interactive (Alexandru Patatics, *Step to... Word*, ICC Biennale, Intercommunication Center, Tokyo, 1997), sau folosirea prezenței corpurilor ca un indicator al corpului social prin documentarea prezenței colectivității românilor care trăiesc în Marea Britanie, o coregrafie filmată în slow motion și prezentată la Tate Gallery (Matei Bejenaru, *Împreună* / "Together", Londra, 2007). Teodor Graur pune în scenă acțiuni în care corpul este văzut ca un element deopotrivă dramatic și ludic. Experimentele video ale Marilenei Preda-Sânc structurează un joc de suprapuneri al unor imagini cu fragmente ale corpului artistei în *Peisaj al trupului, mâinilor și al minții* (1993), aceeași tematică legată de vulnerabilitatea corpului fiind ipostaziată și în acțiunea

a number of spaces – it took place in parallel in Bucharest. The participation of the audience that could feast on the cake man and its taking place in two spaces simultaneously make this performance a complex process, a game of transgressing space and time, but also the body and bodies.

After 1990 the interest for the body as the object of regime-imposed deprivation turns into an ironic attitude of relating to certain historical figures (Draculaland, subREAL, 1991) or even to the historical moment of the revolution (*La révolution dans le boudoir*, Dan Mihălțianu, 1999). Geta Brătescu continues her investigations into the portrait image and self-portraiture, developed until then in works like *Zâmbetul* ("The Smile", 1978) or *Către alb* – *autoportret în 7 secvențe* ("Towards White – Self-portrait in 7 Sequences", 1975). In *Earth Cake* (1992) Geta Brătescu collaborates with Alexandru Solomon. In the film the artist covers her face with silver foil, eats earth, and makes a series of ritualistic gestures.

Beginning with the 1990s we can see how the theme of the body extends in multiple directions, from the body seen as a motive for approaching a personal mythology (Sorin Vreme, *Autoportret*

THE RASOVSKYS/ LUCRĂRI VIDEO

Text Simona Vilău

THE RASOVSKYS/ VIDEO WORKS

Carmen Rasovszky, *Fiicele Omului*, 2014. Video still. Prin amabilitatea artistei.
Carmen Rasovszky, *Daughters of Man*, 2014. Video still. Courtesy of the artist.

Carmen Rasovszky și Gheorghe Rasovszky formează unul dintre cele mai inovatoare cupluri de artiști din România. Născuți în 1952, cei doi sunt împreună din 1977, iar de peste patruzeci de ani lucrează împreună, atât ca scenografi, cât și ca artiști independenți. Practica lor artistică acoperă un spectru larg de medii, de la desen pe hârtie sau pânză, colaj, pictură, fotografie, video până la instalație, costum, muzică, coregrafie. Subiectul acestui articol este multimedialitatea operei lor, lejeritatea cu care trec de la un mediu la altul și ce anume înseamnă arta video în tot acest conglomerat ideatic și medial, pe care o considerăm a fi o încununare a tuturor deprinderilor tehnice și a ideilor decantate prin celelalte experiențe, cele statice.

Gheorghe

Dacă pasiunea lui Gheorghe Rasovszky pentru fotografie și lucrul propriu-zis cu acest mediu datează încă din adolescență, luând amploare odată cu anii '70, camera video a început să facă parte din atelierul lui în anii '80, devenind

Carmen Rasovszky and Gheorghe Rasovszky make up one of the most innovative artist couples in Romania. Born in 1952, the two have been together since 1977 and for over 40 years have been working together, both as scenographers and as independent artists. Their artistic praxis covers a broad range of media, from drawing on paper and canvas, collage, painting, photography, and video to installations, costumes, music, and choreography. The

topic of this article is the multimediality of their work, the ease with which they transition from one medium to another, and what exactly video art means in this whole idea and media conglomerate – an art that we consider the crowning of the gamut of their technical habits and ideas, decanted through their other, static experiences.

Gheorghe

If Gheorghe Rasovszky's passion for photography and his first dabbling in this medium date back to adolescence, developing in the '70s, the movie camera became part of his studio equipment in the '80s, becoming increasingly present after 1990, with the technological project of those years. He worked and experimented with VHS as well as with digital cameras.

His video works can't be easily traced chronologically; each film is independent from the others, the only differences being technical. The common feature is the chromatic stridence applied over

Salonul național de artă contemporană, ediție revăzută și adăugită

Text Pavel Șușară

National Salon for Contemporary Art, Revised and Enlarged Edition

Dumitru Șerban. MNAC. Imagine din expoziție. Credite foto: Petru Lucaci.
Dumitru Șerban. MNAC. View from the exhibition. Photo credits: Petru Lucaci.

Acum, când o nouă ediție a Salonului Național de Artă Contemporană este în plină desfășurare, iar această resuscitare este chiar proiectul Uniunii Artiștilor Plastici din România în contextul aniversării centenarului Marii Uniri, o rememorare a viciilor legate de o asemenea manifestare, utilă măcar și numai pentru a marca diferența, este mai mult decât semnificativă.

Dacă o asemenea manifestare ar fi avut loc cu două decenii în urmă, reacțiile ar fi fost vehemente, iar argumentele nici nu trebuiau căutate cu prea mare insistență pentru simplul motiv că ele se găseau ușor în memoria noastră încă recentă, anume în aceea umiltoare și frustrantă a grandiosului festival național *Cântarea României*.

Cu mici excepții, el era o demonstrație masivă de conformism și de mediocritate, fără structură, fără idei și, mai ales, fără consecințe. Cum

A new edition of the National Salon for Contemporary Art is in full swing. As such, its reawakening promoted by the Romanian Visual Artists' Union on the occasion of Romania's 100 years anniversary recalls the shortcomings related to such manifestation. If not for something else, this remembrance is useful in pointing out the changes that emerged throughout the years.

If such an event had taken place two decades ago, it would have caused very strong reactions. The reasons for such reception need not be ransacked with too much diligence simply because the remembrance of the Salon was readily available in our recent memories. Namely in those humiliating and frustrating moments of the Grand

Dragoș Neagoe, *Cap*, vedere din expoziția *Din Unghiuri Diferite*, MNAC, 2018.
 Curator Simona Vilău.
 Prin amabilitatea MNAC.
 Dragoș Neagoe, *Head*, view from the exhibition *At Different Angles*, MNAC,
 2018. Curator Simona Vilău. Courtesy of MNAC.

critic, invaziv, într-un punct ales conștient – la stânga, la dreapta, sus, jos, în apropiere sau în depărtare față de obiectul interesului sau dorinței sale – sunt echilibrate de poziționările aleatorii, neprogramate, ale unor artiști senzoriali, pasionați de conținut înaintea formei și atrași de detalii înaintea întregului. Povara dihotomiei, a moștenirii noțiunilor opuse sau a ambivalenței unei semnificații rămâne în continuare o barieră greu de anulat între trecut și prezent, între ceea ce știm și ceea ce descoperim.

Expoziția este construită în trei registre conceptuale distincte: periferiile – societale, identitare, umane (Dan Acostioaei, Matei Bejenaru, Teodor Graur, Daniel Djamo, Petru Lucaci, Elena Scutaru, Bogdan Rață, Bogdan Vlăduță, Radu Pandlele), istoriile individuale (Roxana Trestioreanu, Adelina Ivan, Aurora Király, Florica Prevenda, Stela Lie, Gheorghe Rasovszky, Iulia Toma, Claudiu Cobilanschi) și exotismul global sau local (2META, Irina Botea Bucan & Jon Dean, Marilena Preda Sânc, Răzvan Boar, Ciprian Ciuclea, Ștefan Radu Crețu, Dragoș Neagoe, Carmen Rasovszky, Alexandru Rădvan, Ioana Stanca, Mihai Zgondoiu, Cătălin Petrișor).

traces of individual histories. Both ways, we consider the existence of a necessary distance between the explorer and their subject, as figured in a preliminary sketch for a perspective study.

The positions of the critical, invasive artist in this framework – to the left, to the right, up or down, close or far away from his/her object of interest or desire – are being balanced by the random, aleatory positions of sensory artists, aroused more by the content than the shape and attracted to details before the whole. The burden of dichotomy, the heritage of the opposed notions or the ambivalence of some meaning still remain a hard-to-break border between the past and the present, between what we know and what we discover.

The exhibition is designed in three different conceptual layers: peripheries – related to society, identity, humanity (Dan Acostioaei, Matei Bejenaru, Teodor Graur, Daniel Djamo, Petru Lucaci, Elena Scutaru, Bogdan Rață, Bogdan Vlăduță, Radu Pandlele), individual histories (Roxana Trestioreanu, Adelina Ivan, Aurora Király, Florica Prevenda, Stela Lie, Gheorghe Rasovszky, Iulia Toma, Claudiu Cobilanschi) and global or local exoticism (2META, Irina Botea Bucan & Jon Dean, Marilena Preda Sânc, Răzvan Boar, Ciprian Ciuclea, Ștefan Radu Crețu, Dragoș Neagoe,

O expoziție fără titlu

Text Călin Dan

Bienala de artă contemporană Creația Tânără Europeană/
Jeune Création Européenne (JCE)
Curatori: Corina Ilea și Florin Ștefan
Artiști: Vlad Olariu, Dani Ghercă, Cătălin Burcea, Oana Năstăsache, Victoria Andreea Anghel,
Liliana Basarab, Irina Dumitrașcu, Silvia Amancei-Bogdan Armanu
Centrul de Interes, Cluj-Napoca
21 septembrie–21 octombrie 2018

Captură din vernisajul Bienalei de artă contemporană *Creația Tânără Europeană* / „Jeune Création Européenne”, 21 septembrie 2018. Credite foto: Călin Dan.

În intervalul 21 septembrie-21 octombrie 2018, a fost deschisă la Centrul de Interes din Cluj Bienala de artă contemporană *Creația Tânără Europeană* / *Jeune Création Européenne* (JCE). Organizată pe principiul omnibus (traseu cu mai multe stații, și cu pasageri noi ce se adaugă la fiecare oprire), bienala itinerantă a fost inaugurată la Montrouge, Franța, în octombrie 2017, urmând apoi expoziții în: Hjørring, Danemarca; Cesis, Letonia; Cluj-Napoca, România. Și continuând la: Como, Italia; Figueres, Spania; Amarante, Portugalia. Participarea

din România (Vlad Olariu, Dani Ghercă, Cătălin Burcea, Oana Năstăsache, Victoria Andreea Anghel, Liliana Basarab, Irina Dumitrașcu, Silvia Amancei-Bogdan Armanu) e rezultatul unui apel deschis, respectiv al unei selecții jurizate.

Curatorii ediției din România – Corina Ilea și Florin Ștefan, au avut misiunea dificilă să acomodeze un număr relativ mare de lucrări într-un spațiu fragmentat și să dea coerență pentru publicul local unei selecții pre-existente de artiști, cu discursuri extrem de diverse și venind majoritatea din contexte culturale,

F.L.O.T.E.s: când pictura respiră energie vitală

Text Andreea Foanene

F.L.O.T.E.s (Forme, Lumină, Opacitate, Transparență, Expresie)
Artist: Dana Constantin
Curatoare: Ruxandra Demetrescu
Galeria Calpe, Timișoara
22 mai-16 iunie, 2018

Dincolo de formă și volum, fațetele realității sunt determinate de simboluri. În profunzimea simbolului pulsează esențe. Acestea din urmă se compun din energie. Indescifrabilă, senzorială, anacronică, acromatică și nedeterminată de un volum aparte, energia are acea putere și grație de a transcende limitele fizice și de a decodifica sisteme create după legi operaționale.

În acest context de studiu și inovare a limbajului pictural se încadrează expoziția denumită prin acronimie F.L.O.T.E.s (*Forme, Lumină, Opacitate, Transparență, Expresie*). Curatoriată de teoreticiană Ruxandra Demetrescu, expoziția a prezentat 25 de lucrări în tehnica ulei pe pânză ale artistei Dana Constantin.

„Demersul meu artistic încorporează mai multe referiri la preocupările formale și arhitecturale urmărind energia creatoare a naturii. Reflecția abstractă între cele două elemente plastice folosite cu preponderență – Suprafața și Linia, vine din observația/ dialogul direct asupra ritmului oferit de structurile din Natură”^[1] afirmă artista în statementul acestei noi serii.

În viziunea autoarei, raportul dintre pictură și realitate ia forma unui dialog creativ pe o platformă hiper-teoretizată, dar elitismul abordării conceptuale nu secătuieste calitatea imaginii. Pictura acesteia își păstrează sensibilitatea, profunzimea simbolică, valoarea estetică și voluptatea. Imaginea rămâne savuroasă, însă accesul la mesajul picturii se face prin asumarea unei poziții dinamice din partea spectatorului. Curatoarea

F.L.O.T.E.s: When Painting Inhales Vital Energy

F.L.O.T.E.s (Formes, Light, Opacity, Transparency, Expression)
Artist: Dana Constantin
Curator: Ruxandra Demetrescu
Calpe gallery, Timișoara
May 22 - June 16, 2018

Dana Constantin. Detaliu de lucrare din seria F.L.O.T.E.s, 2017. Ulei pe pânză, 250x45 cm. Credite foto: Rafael Vasilcin.
Dana Constantin. Close-up of a work from the F.L.O.T.E.s series 2017. Oil on canvas, 250x45 cm. Photo credits: Rafael Vasilcin.

Beyond shape and volume, the facets of reality are determined by symbols. Essence pulses within the depth of the symbol. This essence consists of energy. Indecipherable from a sensorial, anachronistic or chromatic point of view and undetermined by a particular volume, energy has that power and grace to transcend physical boundaries and decode systems created following operational laws.

In this context of study and innovation of pictorial language, we can place the exhibition entitled with an acronym F.L.O.T.E.s (*Forms, Light, Opacity, Transparency, Expression*). Curated by theorist Ruxandra Demetrescu the exhibition displayed

Prezența prin absență: memoria ca viziune

Text Ada Muntean

Imagini din expoziția *Memoria ca viziune*. Curator: Horea Avram, asistent curator: Georgiana Buț. Spațiile Fabricii de Pensule, Cluj. Octombrie-Noiembrie 2018. Credite foto: YAP Studio.

View from the exhibition *Memory as Vision*. Curator: Horea Avram, assistant curator: Georgiana Buț. The Paintbrush Factory exhibition rooms, Cluj. October - November 2018. Photo credits: YAP Studio.

Memoria ca viziune se conturează ca un proiect curatorial cu o miză complexă din punct de vedere estetic și totodată percutantă ca intensitate a mesajului: chestionarea trecutului și a prezentului prin filtrul unor demersuri artistice eclectic, aparținând unei selecții impresionante de artiști contemporani: Alexandru Antik, Matei Bejenaru, Pavel Brăila, Cătălin Burcea, Flaviu Cacoveanu, Vasile Cătărașu, Larisa Crunțeanu & Sonja Hornung, Belu Simion Făinaru, Constantin Flondor, Cosmin

Haiăș, kinema ikon, Peter Krausz, Anticamera (Gloria Luca & Tudor Pătrașcu), Petru Lucaci, Dan Mihălțianu, Ciprian Mureșan, Miklos Onucsan, Cristian Rusu, Șerban Savu, Ioan Sbârțiu, subREAL, Florin Ștefan, Patricia Teodorescu, Mihai Zgondoiu.

Conceput de către Horea Avram și Georgiana Buț și organizat de Centrul Cultural Clujean ca parte dintr-o serie de activități preinaugurale ale ECCA – Centrului European de Artă Contemporană, Cluj, proiectul radiografiază ultimii 100

PREMIILE U.A.P. DIN ROMÂNIA 2017

U.A.P. AWARDS ROMANIA 2017

Gala Premiilor Uniunii Artiștilor Plastici din România a reușit să repună pe scena de artă contemporană un eveniment așteptat cu interes atât de artiștii vizuali cât și de publicul consumator de artă. Artiștii, îndreptățiți să aspire la recunoașterea efortului lor de a menține artele vizuale într-o zonă de performanță culturală, așteaptă în continuare sprijin din partea autorităților pentru stimularea producției de artă contemporană și tezurizarea ei în muzee. S-ar putea asigura astfel dimensiunea educațională, formativă și civilizatoare a culturii contemporane și nu în ultimul rând cea patrimonială. Prezența lucrărilor de artă contemporană în colecțiile muzeelor ar însemna, alături de atributele enumerate deja, și consolidarea încrederii publicului în arta actuală. Investiția de energie, talent, timp și bani a creatorilor contemporani merită toată atenția noastră. De aceea, recunoașterea excelenței în creația contemporană, evidențierea performanței, trebuie să fie o preocupare permanentă care să consolideze o tradiție. Tradiția Saloanelor interbelice s-ar putea constitui într-un exemplu de implicare a statului în instrumentarea unui proiect artistic complex ce cuprindea expoziție cu juriu de selecție, premii, achiziții pentru fondurile naționale și burse în străinătate pentru tinerii artiști.

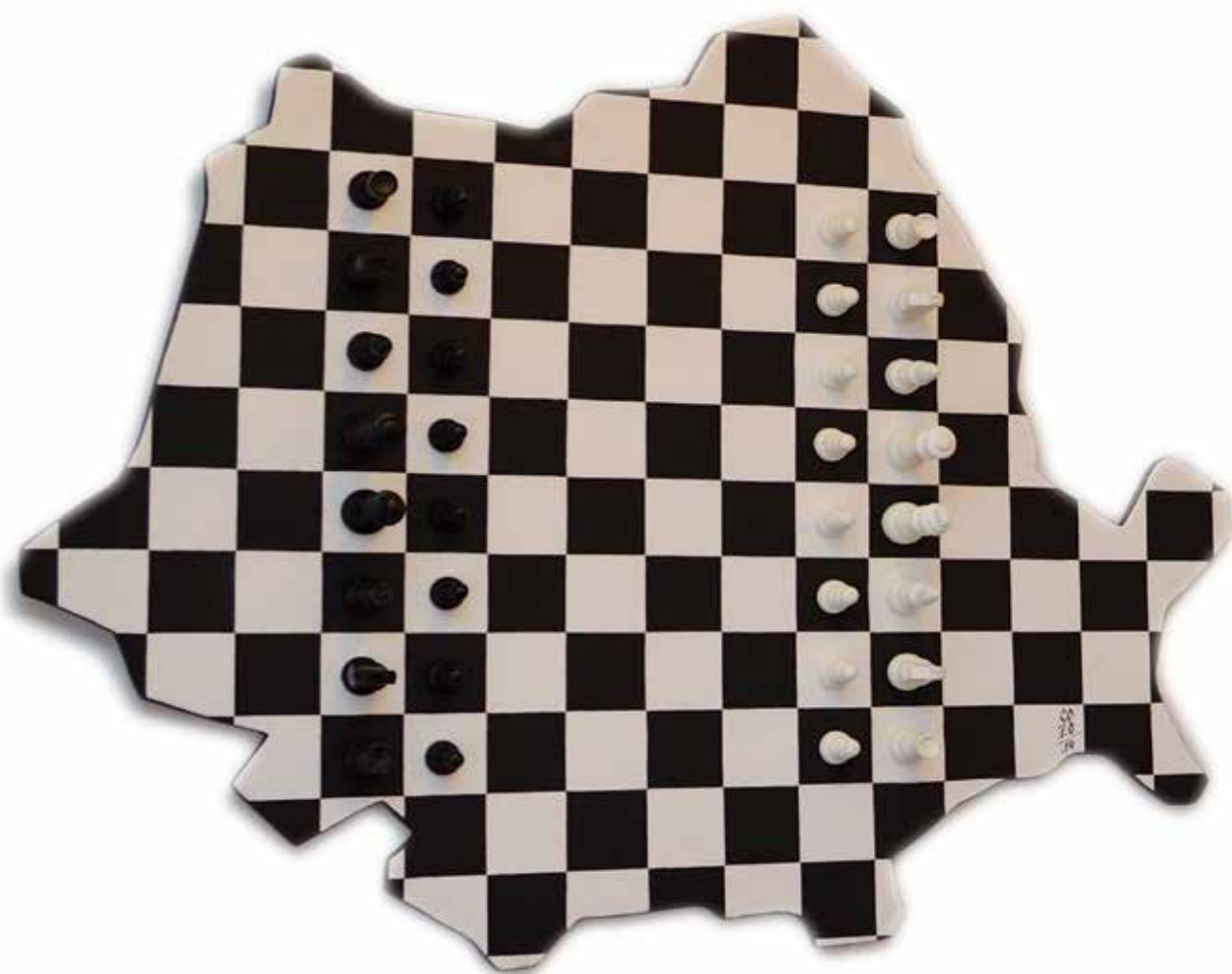
Gala premiilor UAP reprezintă o secvență din acest program pentru care ne propunem să atragem permanent atenția autorităților care gestionează cultura națională. Dacă pentru cele trei ediții anterioare ale Galei am beneficiat de sprijinul Ministerului Culturii, căruia îi mulțumim pe această cale încă

odată, pentru acest an pe proiectul nostru stă menționat un text descurajator: „nu există fonduri”. Salvarea tradiției abia restaurate a venit de la Consiliul local și Consiliul județean Baia-Mare care ne-au găzduit cu maximă generozitate la Centrul Artistic Baia -Mare, un loc cu o rezonanță culturală remarcabilă, prezent pe harta culturală a Europei încă din 1896, de la înființarea lui de către Simon Hollosy. Acestora li s-au alăturat Artmark și Clubul Rotary. De asemenea trebuie să menționăm implicarea Filialei Baia-Mare a Uniunii Artiștilor Plastici din România atât în organizarea Galei și a expoziției premianților cât și a unui festival al artelor cu alte 50 de expoziții personale și colective, organizate în Colonia Pictorilor și în alte spații începând cu aeroportul, Muzeul de Artă și terminând cu Sighetul Marmației.

Prezența unui impresionant număr de artiști din București și din țară la Baia -Mare a fost dovada nevoii de dialog, de comunicare, de respect pentru o școală frecventată de peste 4000 de cursanți din toată lumea. Spiritul liber cultivat aici a contaminat generații întregi de artiști și poate, nu întâmplător, putem vorbi astăzi de artiști din Baia -Mare ca prezențe semnificative pe simezele lumii.

Petru Lucaci
președinte U.A.P.
din România

Cosmin Paulescu

„Cosmin Paulescu (Cozo) este, după expoziția amplă din 2017 de la Muzeul de Artă Craiova apoi cel din Arad, «cartograful» derapajelor sociale și politice ale Patriei, începând cu 1997. «Câmpul lui de bătaie» vizual-plastic privilegiat este perimetrul hărții naționale. De două decenii, *Românica* prilejuește o serie de obiecte manufacturate atent, pe varii dimensiuni, ca tablou, instalație, fotomontaj etc. Este conturul - șablon recognoscibil pe care artistul aplică câte o intrigă vizuală cu mesaj sarcastic în «aerul timpului», adică un comentariu parabolic al actualității.» – Aurelia Mocanu

“Cosmin Paulescu (Cozo) has been, after the extensive exhibition in 2017 at the Art Museum in Craiova, and then in Arad, the “cartographer” of Romania-the motherland’s social and political sideslips since 1997. His privileged visual-plastic “battlefield” is the perimeter of the national map. For two decades, the series *Românica* delivered carefully crafted objects, of various dimensions, such as painting, installation, photomontage, etc. It became a recognizable pattern of the artist to apply a visual intrigue and a sarcastic message in the “spirit of the age”, a parabolic commentary on contemporaneity.” – Aurelia Mocanu

Dumitru Șerban

„Așezată în direcția mai cuprinzătoare a post-brâncușianismului, care a marcat producția sculpturală românească de la finele anilor 1960 încoace, arta sa se caracterizează, în opinia mea, prin monumentalitate, forță, curaj și expresivitate bine controlată. Abordând toate materialele – lemnul cu precădere, dar și metalul, piatra sau marmura – Dumitru Șerban și-a elaborat de-a lungul timpului o poietică recognoscibilă care îmbină contrarii diverse – elementarul natural cu tehnicitatea sublimată, organicul cu geometricul, instrumentarul arhaic cu spiritul urban – într-un mod armonios, ce tinde spre o abstracție pură, dar care nu-și uită originile naturale.” – Magda Cârneci

“Situated in the broader direction of post-Brâncușianism, which marked the Romanian sculptural production from the late 1960s onwards, his art is characterized, in my opinion, by monumentality, force, courage and expressivity, all arriving in well-controlled doses. Approaching all materials – especially wood, but also metal, stone or marble – Dumitru Șerban has developed, over time, a recognizable poetics that harmoniously joints together various contradictions – the natural element with the sublimated technique, the organic with the geometric, the archaic instruments with the urban spirit – in a way that strives towards pure abstraction, but which does not forget its material descent.” – Magda Cârneci

Ars Electronica 2018

Festival for Art, Technology, and Society. Error, fake, mistake. Potențialul erorii, între aleatoriu și intenționalitate

Text Mihaela Kavdanska

Ars Electronica 2018

Festival for Art, Technology, and Society.

Error, Fake, Mistake and the Potential of Erring, Between Randomness and Intentionality

dastrio (KR/DE), OUCHHH (TR), „SAY_SUPERSTRINGS”.
Credite foto: vog.photo.

dastrio (KR/DE), OUCHHH (TR), „SAY_SUPERSTRINGS”.
Photo credits: vog.photo.

Montreal BIAN 2018

Text Dominique Moulon

Montreal BIAN 2018

Daniel Rozin, *Wooden Mirror*, 2014.

Daniel Rozin, *Wooden Mirror*, 2014.

Concepută în 2012 de Alain Thibault, Bienala Internațională de Artă Digitală (BIAN) asigură continuitatea festivalului Elektra din 1999. Aceasta are loc în mai multe spații, printre care Societatea Pentru Artă și Tehnologie (SAT) și Arsenal Contemporary Art. În același timp se compune și dintr-o expoziție a artistului Rafael Lozano-Hemmer la Muzeul de Artă Contemporană din Montreal.

Din interior

Lansarea ediției din 2018 a BIAN s-a desfășurat la Societatea Pentru Artă și Tehnologie (SAT), desprinzându-se din Simpozionul Internațional de Artă Electronică (ISEA), organizat de directorul SAT Monique Savoie în 1995. Totodată, evenimentul a contribuit considerabil la definirea a ceea ce obișnuim să numim artă electronică. Timpul trece iar practicile evoluează, dar interesul pentru aceasta rămâne și astăzi. Un astfel de interes viu este investit mai departe în proiecte precum domul pe care artiștii Alex Augier

Created in 2012 by Alain Thibault, the International Digital Art Biennial (BIAN) assures the continuity of the Elektra festival initiated in 1999. It takes place in various venues, including the Society for Arts and Technology (SAT) and the Arsenal Contemporary Art. At the same time, there is also an exhibition of Rafael Lozano-Hemmer at the Museum of Contemporary Art (MAC) of Montreal.

Inside

The launching of this 2018 BIAN edition occurred at Society for Arts and Technology, emerging from the International Symposium on Electronic Arts (ISEA) organized by SAT director Monique Savoie in 1995. At the time, the event greatly participated

Impresie fugitivă de la Bienală

Text Rareș Grozea

Fleeting Impression From the Biennial

Mario Pfeifer, „Din nou”/ *Noch einmal*, 2018. Video 4K transferat pe HD, instalare pe 2 canale, culoare, 5.1 Surround, 23'. Vedere din instalație la Bienala Berlin X, Akademie der Künste (Hanseatenweg), Berlin. Prin amabilitatea artistului, KOW, Berlin. © 2018 VG Bild-Kunst, Bonn. Credite foto: Timo Ohler.

Mario Pfeifer, „Again”/ *Noch einmal*, 2018. 4K video transferred to HD, 2-channel installation, color, 5.1 Surround, 23'. Installation view, 10. Berlin Biennale, Akademie der Künste (Hanseatenweg), Berlin. Courtesy of Mario Pfeifer, KOW, Berlin. © 2018 VG Bild-Kunst, Bonn. Photo credits: Timo Ohler.

Stau pe podea într-un colț întunecat la etajul superior al Akademie der Künste din Berlin. În jurul meu sunt oameni care stau în picioare sau așezați, unii pe podea, alții pe scaune, toți uitându-se cu atenție la colțul din față, unde se proiectează un video (Mario Pfeifer, „Again”/ *Noch einmal*, 2018). Două cadre sau unghiuri diferite merg simultan pe cei doi pereți adiacenți. Un bărbat și o femeie care poartă microfoane controlează scena: un eveniment care a avut loc într-un supermarket din Arnsdorf, Germania, refăcut în ceea ce pare a fi o hală industrială abandonată. Ei dau semnalul și toți încep

I am sitting on the floor in a darkened corner on the upper floor of the Akademie der Künste in Berlin. Around me are people standing and sitting, some on the floor, others on chairs, all looking with rapt attention at the corner in front, where a video is being projected (Mario Pfeifer, „Again”/ *Noch einmal*, 2018). Two different shots or angles run simultaneously on the two adjacent walls. A

BBX: We Don't Need Another Hero

Text Georgiana Cojocaru

„Eram de culoare, dar nu de culoare, femeie, dar nu tocmai femeie, americană dar jamaicană, din Africa, dar și din romanele SF” (Grace Jones^[1])

BBX: We Don't Need Another Hero

“I was black but not black; woman but not woman, American but Jamaican; African but science fiction” (Grace Jones^[1])

Sinethemba Twalo and Jabu Arnell, *A Kind of Black: an emergent poetics of the imminent unknown*, 2018, installation view, 10. Berlin Biennale, KW Institute for Contemporary Art, Berlin, courtesy Sinethemba Twalo and Jabu Arnell, photo: Timo Ohler.

1. Grace Jones, *I'll Never Write My Memoirs*, 2015.

1. Grace Jones, *I'll Never Write My Memoirs*, 2015.

O bienală post-feministă?

Text Valentina Iancu

A post-feminist biennial?

Echipa curatorială a celei de-a 10-a ediție a Bienalei de Artă Contemporană de la Berlin, de la stânga la dreapta: Thiago de Paula Souza, Gabi Ngcobo, Nomaduma Rosa Masilela, Yvette Mutumba, Moses Serubiri. Credite foto: F. Anthea Schaap.

Curatorial team of the 10th Berlin Biennale for Contemporary Art, f. l. t. r.: Thiago de Paula Souza, Gabi Ngcobo, Nomaduma Rosa Masilela, Yvette Mutumba, Moses Serubiri. Photo credits: F. Anthea Schaap.

Echipa curatorială a Bienalei de la Berlin și-a asumat cu amuzament riscul ca această expoziție să fie privită ca un manual de corectitudine politică. BB10 nu dă lecții, răspunde însă asumat și voit direcțiilor feminismului intersecțional queer reușind să creeze spațiu unor nume cvasi-necunoscute scenei europene. În mod surprinzător pentru contextul actual, cea de-a 10-a ediție a bienalei de la Berlin reunește 33 de artiste într-un total de

The Berlin Biennale curatorial team amusingly took the risk of this exhibition being regarded as a text book for political correctness. BB10 does not deliver lessons, instead opting for willed and responsible answers in the directions of intersectional queer feminism, managing to create

Constantin Flondor

Interviu de Horea Avram

**„Evanescența artelor media stă într-o paranteză față de obiectul concret, palpabil, și conceptual”
(Constantin Flondor)**

Grupul SIGMA 1 în 1972. De la stânga la dreapta: Ștefan Bertalan, Elisei Rusu, Lucian Codreanu, Ion Gaita, Doru Tulcan, Constantin Flondor.
SIGMA 1 Group in 1972. Left to right: Ștefan Bertalan, Elisei Rusu, Lucian Codreanu, Ion Gaita, Doru Tulcan, Constantin Flondor.

Pe care denumire o considerați mai adecvată pentru a identifica practicile artistice care utilizează mijloace electronice: artă media, sau arta noilor media?

Poate „artă media” pentru a implica și fotografia alături de film sau alte forme media.

Vă considerați un artist media?

Episodic.

Cum definiți noile media? Mai putem vorbi de noutate când, iată, acele media încă numite „noi” au vârste venerabile?

Tocmai, înțelegând și folosind ca medii, fotografia uneori alături chiar de desen, filmul alături de un proiect sau de o acțiune, nu mai văd rolul de atribut al conceptului de „nou”. „Noul” are ceva de donjuanism: odată înghițit, consumat, fugim după un nou „nou”. O sațietate ce obosește. Înaintele conține cele ce au fost, dar și dorința firească de înaintare, de prospețime.

Constantin Flondor

Interview by Horea Avram

**“The evanescence of media art stands in a parenthetical position to the concrete, palpable, and conceptual object”
(Constantin Flondor)**

Which term do you consider most appropriate to describe artistic praxis that employs electronic tools: media art or new media art?

Probably media art, in order to include photography with film and other types of media.

Do you consider yourself a media artist?

At times.

How do you define new media? Can we still speak of newness when our so-called “new” media already have a history behind them?

Given that I term and use as media photography alongside drawing even, film within a project or an action, I no longer see the role of the concept of “new.” Newness has a kind of Don Juanism to it: once swallowed, consumed, we rush in search of a “new” hit. A draining kind of satiety. Being before [the Romanian *înainte* can mean both “before” and “forward” – TN] suggests what has been, but also the natural wish to move forward, to seek the fresh.

Can we consider the digital paradigm as defining for new media, or is it that their definition can be independent from the digital? In other words: digital = new media?

I do not advocate for absolutizing the digital. What I see in media is a bundle of means (old and new). It’s true that a certain determination is engendered between their usage and the message, which McLuhan predicted.

The Super 8mm camera generates veiled, somewhat mediated images, and the digital camera leads to a direct, iconic image. The first camera facilitates contemplation (form), the second conceptuality.

George Sabău: *În loc de interviu*

Interviu de Horea Avram

George Sabău: *In the place of an interview*

Interview by Horea Avram

kinema ikon. Filme, 1970-1989.
kinema ikon. Filme, 1970-1989.

Alexandru Antik / Antik Sándor

Interviu de Horea Avram

*„Ca să faci artă media trebuie să ai un anumit context
artistic, deschis spre interdisciplinaritate și spre
dezvoltare tehnologică”
(Alexandru Antik)*

Deplasare de la orizontală, 2016. Instalație multimedia, dimensiuni: 190×290×5 cm, spațiu necesar: 500×500×500 cm. Credite foto: Zoltán Kovács.

CONTRIBUTORS

– Alexandru Antik –

Works in various artistic mediums: sculpture, installation, performance, media art. In his most recent exhibitions he re-evaluates the problematizations of his previous works or he explores their creative context by using mediums of expression specific to media art. He lives and works in Cluj-Napoca.

– Horea Avram –

Is Assistant Professor at the Department of Cinema and Media, Faculty of Theatre and Television, Babeş-Bolyai University, Cluj, Romania. PhD in Art History and Communication Studies at McGill University, Montreal. Independent curator since 1996. He has curated most notably for Venice Biennale in 1999. Research fellow of the New Europe College - Institute for Romanian institute for advanced study in the humanities and social sciences, 2017-2018.

– Cătălin Bălescu –

Is a painter and rector of the National University of Art in Bucharest.

– Andreea Mihaiu –

Este grafic designer și designer de carte. Este co-fondatoare a studioului de design Grapho_mat din București. Trăiește și activează în București.

– Dana Catona –

Visual artist and poet, born in 1967 in Timișoara. Graduate of the "Ion Andreescu" Visual Arts Academy in Cluj, class of 1991. Currently teaching at the Arts and Design Faculty of the Western University in Timișoara.

– Călin Dan –

Is a visual artist with a background in art history and theory. He reached international recognition with his work in the group subREAL, and independently with the long-term project Emotional Architecture. Currently he is the director of the National Museum of Contemporary Art - MNAC Bucharest. His video work was showcased at: Ars Electronica, Linz; DEAF (Dutch Electronic Arts Festival), Rotterdam; Media, film and video festival Osnabruck; Internationale Kurzfilmtages, Oberhausen.

– Andreea Foanene –

Is an art theoretician and visual artist. She works as a Teaching Assistant for the Faculty of Arts and Design in Timișoara. She lives and works in Timișoara.

– Constantin Flondor –

Is a well-known visual artist who

lives and works in Timișoara, Romania. He was a professor at the West University in Timișoara.

– Adrian Guță –

Is an art critic and art historian, who works as a professor at the National University of Art in Bucharest.

– Tincuța Heinzl –

Is an artist, designer and curator interested in the relationship between arts, design and techno-sciences. She completed her Ph.D at Paris 1 University Panthéon-Sorbonne (France) with a thesis on the aesthetics of electronic textiles and smart materials. She initiated, curated and/or coordinated several projects, such as Artists in Industry (Bucharest, 2011- 2013) and Haptosonics (Oslo, 2013).

– Valentina Iancu –

Is an independent art critic and curator. She worked at the National Museum of Art of Romania in Bucharest.

– Marius Jurcă –

Visual artist (www.13m10j.art), co-founder of artouching studio and of the platform DIGITAL:-CANVAS. He lives and works in Timișoara, Romania.

– Mihaela Kavdanska –

Works as media artist, creative director, producer of art & technology, projects, curator of exhibitions & festivals. Bulgarian-born, based in Austria and Romania. Co-founder of AVmotional Platform & KOTKI visuals. Together with Dilmana Yordanova, she creates projects as art duo: Yordanova & Kavdanska, in the field of intermedia dance, performance and interactive art.

– Georgiana Cojocaru –

Is editor of ARTA visual arts magazine. She lives and works in Bucharest.

– Călin Man –

Ready-media provocateur, full-time trendsetter at kinema ikon group, senior employee at the Museum of Art in Arad, Romania.

– Ada Muntean –

Graduated from the Graphics department of the University of Art and Design in Cluj-Napoca, with a B.A (2009) and an M. A (2011). Currently she is a Ph.D student at the same institution. Visual artist with an international activity, she creates and curates independent curatorial projects.

– Raluca Nestor Oancea –

Is an art theoretician and professor at the National University of Art in Bucharest.

– Magda Cârnelci –

Is a writer and art critic. She works as editor-in-chief of ARTA magazine of visual arts in Bucharest.

– Cristian Rusu –

Lives and works in Cluj. Doctor in Performing Arts (2015) with a thesis on The Total Theater Project (1919-1970). He is a visual artist and scenographer, lector at the Theater and Film Faculty of „Babeş-Bolyai” University and scenographer at Cluj National Theater. He is represented by Plan B Gallery, Berlin.

– George Sabău –

Is the coordinator of kinema ikon group. He lives and works in Arad, Romania.

– Ileana L. Selejan –

Is a postdoc researcher at University College London, Department of Anthropology, researcher for the project Citizens of Photography (funded by The European Research Council). She has been curator for photography at Davis Museum at Wellesley College. She was awarded her Ph.D from New York University where she taught theory and history of art and photography.

– István Szakáts –

Is an artist, curator and cultural producer. Co-founder and president of the AltArt foundation and of the Paintbrush Factory federation. Currently, he is a Ph.D candidate in political ethnography at UBB, an evaluator of European cultural projects, and works towards developing European public policies on innovation.

– Petru Lucaci –

Is a painter and professor at the National University of Art in Bucharest. He is also president of UAP – Union of Visual Artists in Romania and director of ARTA magazine of visual arts.

– Pavel Țușară –

Is an author, critic and art historian, monographer, poet, publisher and a Romanian writer. He is a researcher in art history at the History of Art Institute of the Romanian Academy.

– Rareș Grozea –

Is a student in history in Berlin and a collaborator of ARTA magazine. He lives and works in Berlin.

– Ingo Tegge –

Is the Director of the German Cultural Center in Cluj-Napoca. After graduating Freie Universität Berlin, his career in cultural management started at Goethe-Institut. After two years in South Africa and

Nigeria, he changed to a consultancy specializing in new work and innovation management close to Stuttgart before returning to the cultural scene in early 2016.

– Simona Vilău –

Este artistă și curatoare independentă. Scrie despre artă contemporană la Revista Arta din 2010, iar din 2016 face parte din board-ul curatorial ARCUB. Trăiește și lucrează la București.

– Sabina Ulubeanu –

Is one of the most complex artistic personalities of her generation, with a portfolio that includes composition, photography, musicology or experimental performance. Her works, symphonic, chamber or photographic, have been interpreted and exhibited in different countries in Europe, Asia and North America. She is the artistic director of the InnerSound New Arts Festival.

– Simona Vilău –

Is an independent artist and curator. She has been writing for Revista ARTA since 2010. From 2016 she is a member of the curatorial board of ARCUB. She lives and works in Bucharest.

Revista – ARTA

Revista ARTA # 34–35 (381), 2018, Anul IX (51)

Revistă de arte vizuale editată de Uniunea Artiștilor Plastici din România (UAP) Fondată în 1954.

Visual arts magazine, edited by the Union of Visual Artists of Romania (UAP) Founded in 1954.

DIRECTOR/ DIRECTOR

Petru Lucaci, președinte UAP/ president of UAP

REDACTOR-ŞEF/ EDITOR-IN-CHIEF

Magda Cârnci

SECRETAR GENERAL DE REDACŢIE/ EDITOR

Georgiana Cojocaru

REDACTOR ONLINE/ ONLINE EDITOR

Cristina Bogdan

GRAFIC DESIGN/ DESIGN GRAPHIC

Andreea Mihaiu (Grapho_mat) & Alice Voinea

PROCESARE IMAGINI/ IMAGE PROCESSING

Marina Oprea

DTP/ DTP

Andreea Mihaiu (Grapho_mat)

CORECTURĂ/ PROOFREADING

Georgiana ojocaru (RO/EN), Rareş Grozea (RO/EN)

SERV. ADMINISTRATIV-FINANCIAR/ ADMINISTRATIVE FINANCIAL DEPT.

Rodica Dogaru, Maria Ioan

DISTRIBUŢIE

Cristina Bogdan, Mariana Motilică, Gheorghe Jijău

COLEGIUL CONSULTATIV/ ADVISORY BOARD

Judit Angel (Bratislava), Anca Arghir (Düsseldorf), Horea Avram (Cluj), Coriolan Babeți (New York), Ami Barak (Paris), Călin Dan (București), Liviana Dan (Sibiu), Ruxandra Demetrescu (București), Adrian Guță (București), Aurelia Mocanu (București), Cristian Nae (Iași), Ileana Pintilie (Timișoara), Maria Rus Bojan (Amsterdam)

COORDONATORUL DOSARULUI ARTA MEDIA/ MEDIA ART DOSSIER COORDINATOR

Lect. univ. Dr. Horea Avram

COLABORATORI/ CONTRIBUTORS

Alexandru Antik, Horea Avram, Cătălin Bălescu, Dana Catona, Magda Cârnci, Georgiana Cojocaru, Călin Dan, Constantin Flondor, Andreea Foanene, Rareş Grozea, Adrian Guță, Tincuța Heinzl, Valentina Iancu, Marius Jurcă, Mihaela Kavdanska, Petru Lucaci, Călin Man, Dominique Moulon, Ada Muntean, Alexandru Patatics, Raluca Nestor Oancea, Cristian Rusu, Cristina Russu, George Sabău, Ileana L. Selejan, István Szakáts, Pavel Țușară, Ingo Tegge, Sabina Ulubeanu, Simona Vilău.

TRADUCĂTORI/ TRANSLATORS

Georgiana Cojocaru, Rareş Grozea, Marina Oprea

CREDITE/ CREDITS

Cristian Rusu, MAFA, Călin Man, Zest Collective, Octavian Fedorovici, Marius Neag, István Szakáts, Sabina Ulubeanu, Mihai Cucu, Artouching, V2_Lab for the Unstable Media, ICC, Sorin Vreme, galeria Quadro

21, Gheorghe Rasovsky, Carmen Rasovsky, Petru Lucaci, MNAC, Vlad Brăteanu, Călin Dan, Rafael Vasilcin, Dana Constantin, Gheorghe Pogă, YAP Studio, Dominique Moulon, Timo Ohler, vog.photo, Anthea Schaap, Constantin Flondor, Grupul SIGMA 1, kinema ikon, George Sabău, © 2018 VG Bild-Kunst, Bonn, © Alexandru Patatics, © 10th Berlin Biennale for Contemporary Art, Zoltán Kovács, Előd Iszák, Alexandru Antik, Adrian Guță.

Opiniile exprimate în articole aparțin în exclusivitate autorilor.

The opinions expressed in the articles belong exclusively to the authors.

Toate drepturile sunt rezervate.

All rights reserved.

© Uniunea Artiștilor Plastici din România

CORESPONDENŢĂ/ POSTAL ADDRESS

Revista ARTA

Str. Biserica Amzei nr. 7–9, sector 1, București, cod poștal: 010391

redactie@revistaarta.ro

www.revistaarta.ro

DISTRIBUŢIE/ DISTRIBUTION

Revista ARTA poate fi achiziționată din librăriile Cărturești, Humanitas, Librarium, Alexandria, Hecate, Open Art, P U N C H; de la chioșcurile Relay și Inmedio; de la galeriile partenere ODD, Galeria Posibilă, Mobius Gallery; de la redacție și de la filialele UAP din toată țara. Puteți comanda un număr direct de pe site-ul nostru, accesând link-ul cu revista dorită din secțiunea SHOP. Există opțiunea de a comanda orice revistă și în format PDF. Cititorii din afara Europei sunt rugați să ne contacteze pentru orice comandă.

Revista ARTA is available in bookshops around the country such as Cărturești, Humanitas, Librarium, Alexandria, Hecate, Open Art, P U N C H; in Relay and Inmedio newsstands; in partner galleries such as ODD, Galeria Posibilă, Mobius Gallery; from our editorial office, as well as in UAP local headquarters. By clicking on the title of each magazine in the SHOP area, you can buy individual issues either as digital content or in print format. For orders outside the EU please email us.

TIPOGRAFIE/ PRINTING HOUSE

Master Print Super Offset

ISSN: 0004-3354

Revistă finanțată de Guvernul României prin Ministerul Culturii și Identității Naționale.

Magazine funded by the Government of Romania through the Ministry of Culture and National Identity.

ERATĂ

Coordonatorul dosarului „Eco Art” din ARTA #33 a fost Marilena Preda-Sânc.